

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Táboře rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Ondřeje Kubů a přísedících Evy Bystřické a Josefa Jahna v hlavním líčení konaném dne 17. března 2015 v Táboře **takto:**

Obžalovaný

[REDACTED]

nar. [REDACTED] v Táboře, osoba samostatně výdělečně činná, trvale bytem [REDACTED], okres [REDACTED]

uznává se vinným, že

dne 4. 9. 2014 v době od 21:50 hodin do 22:10 hodin v Táboře, poté, co požil přesně nezjištěné množství alkoholických nápojů a kdy koncentrace alkoholu v jeho krvi činila nejméně 1,76 g/kg řídil z parkoviště u hotelu [REDACTED] do ulice [REDACTED] osobní motorové vozidlo tov. zn. [REDACTED], které je majetkem [REDACTED], IČ: [REDACTED], ačkoliv nebyl schopen řízení vozidla ovládat zcela bezpečně, což se projevilo tím, že při vyjíždění z parkoviště u hotelu [REDACTED] narazil do dalšího zaparkovaného osobního motorového vozidla tov. zn. [REDACTED], jehož majitelem je [REDACTED], nar. [REDACTED], a dále tím, že při jízdě po ulici [REDACTED] vyjel s vozidlem částečně do

protisměru, kde v tu dobu projíždělo protijedoucí osobní motorové vozidlo tov. zn. [REDACTED], se kterým se v křižovatce s ulicí [REDACTED] střetl, řidička protijedoucího vozidla [REDACTED], nar. [REDACTED] přitom utrpěla smrtelné zranění, po nehodě obžalovaný, aniž by se hodnověrně přesvědčil o stavu poškozené [REDACTED] z místa nehody odešel,

tedy

- jinému z nedbalosti způsobil smrt a čin spáchal proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona,
- vykonával ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku a způsobil tímto činem dopravní nehodu,
- dopustil se jednání, které bezprostředně směřovalo k tomu, aby jako řidič dopravního prostředku po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytl osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak mohl učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, v úmyslu tento čin spáchat, avšak k jeho dokonání nedošlo,

čímž spáchal

- přečin usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku,
- přečin ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku,
- přečin neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 trestního zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku,

a odsuzuje se za to

podle § 143 odst. 2 trestního zákoníku za užití § 43 odst. 1 trestního zákoníku k **úhrnnému trestu odnětí svobody v délce 45 (čtyřicet pět) měsíců** nepodmíněně.

Podle § 56 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku za užití § 56 odst. 3 trestního zákoníku se obžalovaný pro výkon tohoto trestu zařazuje do **věznice s dohledem**.

Podle § 73 odst. 1, 3 trestního zákoníku se obžalovanému ukládá trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu **6 (šesti) let**.

Podle § 228 odst. 1 trestního řádu se obžalovanému ukládá **povinnost zaplatit na náhradě nemajetkové újmy poškozeným:**

- [REDACTED] nar. [REDACTED] bytem [REDACTED], částku **1.000.000 Kč**,
- [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku **700.000 Kč**,

- [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku 800.000 Kč,
- [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku 800.000 Kč,
- [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku 150.000 Kč,
- [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku 100.000 Kč,
- [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku 100.000 Kč,
- [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku 100.000 Kč,
- [REDACTED], nar. [REDACTED], bytem [REDACTED], částku 50.000 Kč.

Podle § 229 odst. 2 trestního řádu se odkazují se zbytkem svých uplatněných nároků na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních poškození:

- [REDACTED] (generálie shora),
- [REDACTED] (generálie shora),
- [REDACTED] (generálie shora),
- [REDACTED] (generálie shora),
- [REDACTED] (generálie shora),
- [REDACTED] (generálie shora),
- [REDACTED] (generálie shora),
- [REDACTED] (generálie shora).

Odůvodnění:

Soud v hlavním líčení provedl výslech obžalovaného, svědků [REDACTED]

[REDACTED] Soud rovněž provedl listinné důkazy, z nichž stěžejními byly úřední záznamy, protokol o lékařském vyšetření, záznamy o dechových zkouškách, protokol o provedení prohlídky jiných prostor a pozemku s fotodokumentací, protokol o nehodě v silničním provozu s plánkem a fotodokumentací, sdělení zdravotnické záchranné služby Jihočeského kraje s nahrávkou na CD, záznam o nehodě, odborná vyjádření, fotodokumentace, vyjádření poškozených o dopadech trestného činu na jejich život, lékařským posudkem o zdravotní způsobilosti poškozené k řízení motorového vozidla, a konečně i osobní materiály obžalovaného, včetně opisu rejstříku trestů a zpráv o přestupcích. Jako věcné důkazy pak byly provedeny záznam z kamerového systému městské policie, nahrávka záchranné služby a záznam telefonátů na linku 158.

Provedeným dokazováním soud považuje za prokázané, že obžalovaný spáchal jednání, jež mu bylo obžalobou kladeno za vinu a jež je popsáno ve výrokové části tohoto rozsudku, tedy dále rozvedené skutečnosti.

Skutková zjištění

Obžalovaný dne 4. 9. 2014 po požití alkoholických nápojů řídil osobní motorové vozidlo tov. zn. Škoda Roomster, ačkoliv koncentrace alkoholu v jeho krvi činila nejméně 1,76 g/kg a nebyl schopen řízení vozidla ovládat zcela bezpečně. Tato skutečnost se projevila mimo jiné tím, že obžalovaný v Táboře při vyjíždění z parkoviště u hotelu [REDAKCE] narazil do dalšího zaparkovaného osobního motorového vozidla tov. zn. Mercedes Benz, a dále při jízdě po ulici [REDAKCE] vyjel s vozidlem částečně do protisměru, kde v tu dobu projíždělo protijedoucí osobní motorové vozidlo tov. zn. Opel Corsa, se kterým se v křižovatce s ulicí [REDAKCE] střetl. Řidička protijedoucího vozidla [REDAKCE] přitom utrpěla smrtelné zranění. Obžalovaný navíc po nehodě z místa střetu odešel, aniž by se hodnověrně přesvědčil o stavu poškozené [REDAKCE].

Obžalovaný se ke spáchání trestného činu částečně doznal, především k jízdě pod vlivem alkoholu, a opakovaně vyjádřil lítost nad následkem svého jednání. K samotnému průběhu nehody se však vyjádřit nedokázal, uvedl, že si nic nepamatuje. Obžalovaný uvedl, že nehodě předcházela velice emotivní hádka s otcem, která se týkala nejen jeho budoucnosti v zaměstnání (obžalovaný byl zaměstnancem svého otce), ale též jeho závazků, které vůči otci měl, po této nehodě odejel domů, do [REDAKCE] a odešel do hospody, kde se opil, vypil zde asi 7 velkých odlivek Tullamore Dew. Nedokázal vysvětlit, proč jel zpět do Tábora. Dále obžalovaný popisuje své jednání jen velice útržkovitě, pamatuje si na budovu [REDAKCE] připouští tedy, že na místě byl, dále popisuje velkou ránu, a jak nemohl vystoupit z automobilu, vybavuje si, jak šel k automobilu, a na místě řidiče seděla paní, která nejevila známky života, dále i přítomnost dalších lidí okolo automobilu, i to, že říkají, že je mrtvá. Vybavil si také, že se pokoušel zavolat záchranku a s někým mluvil, a že byl „někde za barákem“ a poté, že přišli policisté, dýchl do balonku a odjeli na vyšetření. Střet ani svou reakci na něj, či případnou komunikaci se svědky nehody si vybavit nedokáže. Teprve následně obžalovaný zjistil, že s oznámením nehody nevolal na číslo rychlé záchranné služby, ale na firemní číslo 580.

Výpověď obžalovaného soud hodnotí jako ne zcela věrohodnou a minimálně z části jako účelově selektivní. Jakkoli soud připouští, že obžalovaný byl nepochybně ovlivněn alkoholem, což dokládají záznamy o dechových zkouškách a protokol o lékařském vyšetření, a mohl být, a pravděpodobně i byl, ovlivněn nehodou samou, což mohlo ovlivnit jeho vnímání skutečnosti, nelze si nepovšimnout jistých známek účelovosti v náhledu obžalovaného na podstatné události. Ačkoli totiž obžalovaný uvádí, že na nehodu si nepamatuje a vybavuje si jen kusé okamžiky, tyto „útržky reality“ jsou velice významné z hlediska skutkového děje a vždy svědčí v jeho prospěch, přičemž obžalovaný prakticky doznává pouze skutečnosti nezpochybnitelné díky ostatním opatřeným důkazům (např. ovlivnění alkoholem, přítomnost na parkovišti hotelu [REDAKCE], skutečnost, že nevolal na rychlou záchrannou službu apod.). Nelze tedy při hodnocení věrohodnosti výpovědi obžalovaného přehlédnout, že obžalovaný si pamatuje, že někdo říkal, že poškozená je mrtvá, nepamatuje si však, zda s někým mluvil; pamatuje si, že se pokoušel zavolat záchranku, ale nevybavuje si, že se dovolal na telefon někoho z firmy. Podobně si nevybavuje, kde se v Táboře pohyboval a zda zde pil alkohol, ale ví, že parkoval před [REDAKCE]. Nepamatuje si okamžik střetu, ani jízdu, která mu předcházela, neví, proč jel do Tábora, ale pamatuje si, kudy vylezl

z automobilu. Soud pochybuje, že ona ztráta paměti obžalovaného je natolik příhodná, že nezachycuje žádný z okamžiků, který by obžalovanému mohl přitížit, ale pouze ty, které zachycují polehčující okolnosti. Nadto ze svědeckých výpovědí osob, které byly přítomny na místě nehody, vyplývá jiná charakteristika chování obžalovaného po nehodě, než jakou soudu předkládá sám, a která rovněž zpochybňuje rozsah opilecké anamnézy obžalovaného, jak bude ještě níže rozebráno.

Nehodové děje a události na něj navazující tak soud zjistil převážně z dále podrobně rozebraných listinných důkazů, výslechů svědků a znaleckého posudku.

Obžalovaný nejprve způsobil nehodu před hotelem [REDAKCE], při níž při vyjíždění z parkovacího místa narazil do sousedního vozidla. Přes způsobení nehody z místa ujel. Rozsah a způsob poškození vozidla tov. zn. Mercedes Benz je přesvědčivě prokazován protokolem o dopravní nehodě (viz čl. 186). Kamerový záznam (viz čl. 183 p. v.) prokazuje přítomnost vozidla řízeného obžalovaným na daném místě a v daném čase. Skutečnost, že předmětnou nehodu způsobil právě obžalovaný, pak v kontextu s dalšími důkazy prokazuje především výpověď svědkyně [REDAKCE] která uvedla, že poté, co uslyšela ránu, vyběhla z recepce hotelu a uviděla z místa nehody ujíždět vozidlo bílé barvy, a podotkla rovněž, že na poškozeném automobilu zůstal bílý lak. Rozsah poškození, jakož i přítomnost bílého laku na vozidle tov. zn. Mercedes Benz, a také černého laku na vozidle řízeného obžalovaným tov. zn. Škoda Roomster, a to v místech odpovídajícím předpokládanému střetu prokazuje fotodokumentace pořízená policií (viz čl. 187 a 207-213). Soud proto nemá pochyb o tom, že tuto nehodu způsobil obžalovaný, a s odkazem na níže rozebrané rovněž není pochybností o tom, že se tak stalo pod vlivem alkoholu. Provedeným dokazováním však nebyla zjištěna výše škody na poškozeném vozidle, neboť policie dle úředního záznamu (viz čl. 183) zjistila toliko orientační odhad škody na vozidle od poškozeného [REDAKCE] ve výši 20.000 Kč. Z tohoto důvodu soud oproti obžalobě nepatrně upravil skutkovou větu výroku rozsudku oproti obžalobě, a to tím, že vypustil zmínku o způsobení škody v této výši, což se ovšem nijak neprojevalo na právní kvalifikaci jednání obžalovaného.

Soud má rovněž za nepochybně prokázané, že dne 4. 9. 2014 okolo 22:00 došlo ke střetu vozidla poškozené a obžalovaného v prostoru křižovatky silnice č. II/603 s ulicí [REDAKCE], jak vyplývá z protokolu o nehodě v silničním provozu s fotodokumentací, jakož i přiloženého plánu (viz čl. 1. 112-135), z nichž je patrné konečné postavení obou vozidel. V protokolu je dále velice podrobně popsáno místo dopravní nehody, jakož i stav vozovky, povětrnostní podmínky, stejně tak i označení místa nálezu jednotlivých stop na místě nehody nalezených, které jsou dále zachycené i na fotografiích. Z těchto fotografií je rovněž zřetelné poškození obou vozidel. Zcela zásadním důkazem je rovněž záznam z kamerového záznamu městské policie (viz čl. 177), který v čase 0:20-0:30 zachycuje pohyb vozidla těsně před nehodou. Z tohoto záznamu je díky pozdějšímu oddálení kamery (od času 6:05 záznamu) jednak zřejmé, že kamera snímala vozidlo obžalovaného přibližně 10 – 30 m před samotným střetem. V době snímání vozidla obžalovaného pak obžalovaný nejel při pravém kraji vozovky, ale spíše v jejím středu, načež se konci záběru vozidla zřetelně dostává levým předním kolem již za půlící čáru, a tedy do protisměrného jízdního pruhu. Úřední záznam na (viz čl. 99) dokládá váhu vozidla obžalovaného, a jako takový byl důležitým podkladem pro znalecký posudek Ing. Drdy. Totéž lze říci i o protokolu o provedení prohlídky vozidla s fotodokumentací (viz čl. 104-111), který mimoto ukazuje některé závažné skutečnosti ve vozidle řízeném obžalovaným (zařazený rychlostní stupeň) a jeho vzhled bezprostředně po nehodě.

V návaznosti na právě uvedené důkazy byl pro učení průběhu nehodového děje, resp. střetového postavení obou vozidel, jakož i následné postřehové situace, zásadním důkazem rovněž znalecký posudek a výslech znalce Ing. Vladimíra Drdy. Znalec podrobně popsal okolnosti střetu obou vozidel i metodiku, jakou dospěl ke svým závěrům. Dle vyjádření znalce je nepochybné, že ke střetu vozidel došlo v jízdním pruhu automobilu Opel Corsa (tj. v protisměru z pohledu jízdy obžalovaného), což znalec dovozuje primárně z dřecích stop automobilu poškozené, které jsou přítomny toliko v jejím jízdním pruhu, z přítomnosti dřecích stop a dalších stop po nárazu (např. střepů) je také dovozováno místo střetu obou vozidel. Znalec připustil, že ke střetu vozidel mohlo dojít blíže ke středu vozovky v případě, že vozidlo Škoda Roomster učinilo náhlé vybočení do protisměru. Zároveň také uvedl, že vylučuje, že by došlo také k přejetí vozidla Opel Corsa do protisměru. K překrytí vozidel při střetu stanoveném znalcem na 40 cm Ing. Drda uvedl, že tento výpočet je orientační a nelze jej určit s přesností na centimetry, avšak zároveň kategoricky popřel, že by bylo možné, aby místo střetu bylo široké jeden metr, neboť v tomto případě by náraz byl směřován na střed vozidel, čemuž neodpovídá způsob poškození obou vozidel. K věrohodnosti znalce, resp. znaleckého posudku, soud uvádí, že znalecký posudek Ing. Drdy hodnotí jako přesvědčivý a věrohodný, především proto, že nejpřesněji odpovídá skutečnostem zjištěným z ostatních provedených důkazů a znalec v něm podrobně vysvětlil, proč se nehodový děj s největší pravděpodobností neodehrál jiným způsobem. K obhajobou předloženému odbornému vyjádření znalce Ing. Winklera (viz čl. 256-258) a listině označené jako „odborné vyjádření [redacted]“ (viz čl. 199-203) soud uvádí, že jejich závěry naopak ze shodného důvodu za zcela věrohodné nepovažuje. Jakkoli nijak nelze zpochybnit odbornost znalce Ing. Winklera (zatímco odbornost [redacted] nijak prokázána nebyla), lze poukázat na to, že avšak i ze samotného textu odborného vyjádření vyplývá, že Ing. Winkler neměl k dispozici úplnou dokumentaci, což značně zpochybňuje i úplnost znalcových zjištění, a odborné vyjádření se vůbec nevypořádává s výše hodnocenými důkazy. Obě vyjádření jsou v podstatě jen modelací možného střetu v počítačovém programu, což znamená, že je výsledek vysoce závislý na vstupních údajích, které nejsou-li úplné, mohou být jen stěží validní. Nadto by zohlednění závěrů znalce Ing. Winklera v některých svých závěrech vedlo k tomu, že obžalovanému by paradoxně přitížilo, neboť znalec shledal u vozidla poškozené výrazně nižší rychlost než znalec Ing. Drda, přibraný orgány činnými v trestním řízení. Co se týče místa střetu, resp. možného přejetí vozidla poškozené do protisměru o cca 30 – 50 cm, přičemž zhruba stejnou šíří by se v protisměru pohybovalo vozidlo obžalovaného, v součtu by překryv obou vozidel činil jeden metr, což vyloučil znalec Ing. Drda s odkazem na poškození obou vozidel, s jehož popisem se však Ing. Winkler ztotožňuje.

Soud k této otázce proto uzavírá, že má za jednoznačně prokázané zejména protokolem o nehodě, znaleckým posudkem Ing. Drdy a kamerovým záznamem, že obžalovaný v okamžiku střetu musel být levou částí vozidla v protisměru. Jestliže pak místo střetu bylo široké přibližně 40 cm široké, nepřipouští toto zjištění možnost, že by do protisměru přejela i poškozená [redacted], jelikož tento rozsah střetu přibližně odpovídá právě přesahu vozidla řízeného obžalovaným do protisměrného jízdního pruhu. Tyto závěry pak neopominutelně posilují další zjištěné skutečnosti. Obžalovaný byl v době střetu pod silným vlivem alkoholu (podle protokolů o lékařském vyšetření na čl. 86 a záznamů o dechových zkouškách na čl. 87), neboť koncentrace alkoholu v jeho krvi činila nejméně 1,76 g/kg. Nepatrnou chvíli před střetem pak obžalovaný prokázal zjevnou nezpůsobilost řídit vozidlo způsobením jiné dopravní nehody, jak výše uvedeno. Konečně měl v době střetu zařazen pátý rychlostní stupeň a je pravděpodobné, že se pohyboval vyšší rychlostí. Naopak o poškozené [redacted] bylo sice pitevní zprávou zjištěno, že měla zdravotní problémy s nádorovým onemocněním, avšak prokázáno bylo i to, že poškozená disponovala lékařským posudkem o zdravotní

způsobilosti k řízení vozidla (viz čl. 272). Naprosto žádné skutečnosti nenasvědčují tomu, že by poškozená měla takové problémy se zdravotním stavem, které by jí znemožňovali řízení vozidla, nebo pro které by sama porušila dopravní předpisy. Pro úplnost je na místě poukázat také na výpověď [REDAKCE], syna poškozené, který uvedl, že jeho matka byla zkušená a odpovědná řidička, místem nehody projížděla často a měla jej „najeto“, zároveň uvedl, že nevěří, že jeho matka v místě nehody jela více než 50 km/hod. Soud tedy neměl k dispozici žádnou věrohodnou indicii, že by při střetu poškozená jela jinudy než ve svém jízdním pruhu, neboť žádný z důkazů na nic takového neukazuje, ale naopak výše popsané důkazy jednoznačně prokazují, že ke střetu došlo v protisměrném jízdním pruhu z pohledu obžalovaného. Vzhledem k místní znalosti místa střetu pak soud může dodat, že řidiče jedoucího ve shodném směru jako poškozená nic na vozovce, tedy její směr či sklon, nijak nevybízí k vyjetí do protisměru při odbočování vpravo. Naopak takové chování by bylo značně nelogické. Naopak jako vysoce logické a představitelné se soudu s ohledem všechny zjištěné skutečnosti jeví závěr, že v okamžiku střetu jel v protisměrném jízdním pruhu obžalovaný. Vzhledem ke všemu uvedenému má soud skutkový stav tvrzený v tomto bodě obžalobou za plně prokázaný.

Události po střetu jsou zcela zřetelně dokumentované především výpověďmi svědků, ale i dalšími provedenými důkazy. První na místě nehody byl svědek [REDAKCE] který uvedl, že uslyšel ránu, a jelikož jeho dům je od nehody vzdálen cca 20 metrů, vyběhl ven a snažil se pomoci oběma řidičům. Obžalovaný, kterého zastihl ještě ve vozidle, jeho pomoc zavrtěním hlavy odmítl, a proto se věnoval řidiči druhého automobilu, kterému se snažil poskytnout pomoc, ale nepodařilo se mu nahmatat tep a řidič druhého auta nejevil známky života. Obžalovaný k němu přistoupil v době, kdy se pokoušel zjistit, zda je obžalovaná naživu, a zeptal se jej, co se stalo. Po té, co mu sdělil, že poškozená je zřejmě mrtvá, na něj chvíli hleděl, a následně odešel. Svědek se proto soustředil na vypnutí motoru, neboť se z něj kouřilo a ze spodu motoru vylétaly jiskry, řidič měl zřejmě nohu na plynu. Dveře u řidiče se mu otevřít nepodařilo, musel do vozidla vstoupit zadními dveřmi a řidičku odstrčit, až poté se mu podařilo vypnout motor. Poté na místo nehody přišla svědkyně [REDAKCE] která se snažila poskytnout poškozené první pomoc, a dále uvedla, že si obžalovaného na místě činu vůbec nevšimla, ačkoli připustila, že z dotazu na okolostojící zjistila pouze, že jeho automobil je prázdný. K bezprostřednímu chování obžalovaného po činu dále svědkyně [REDAKCE] uvedla, že obžalovaný na místě nehody „chodil podél, (...) chodil a telefonoval“, zároveň svědkyně uvedla, že se jí nezdálo, že by obžalovaný byl opilý, ale sám jí řekl, že pil. Po chvíli, po příjezdu policie, však obžalovaný odešel směrem k panelovým domům. Ze záznamu zdravotnické záchranné služby (viz čl. 175) a policie (viz čl. 176) je také zřejmé, že předmětná nehoda byla několikrát nahlášena na dispečink záchranné služby i policie, avšak ani v jednom případě nehodu neoznámil obžalovaný, ale svědci nehody. Ze svědecké výpovědi jednoho ze zasahujících policistů, [REDAKCE] je také patrné, že obžalovaný byl zajištěn v prostoru mezi panelovými domy, kam z místa nehody nebylo vidět, a to po upozornění svědků. Při příchodu policistů se nesnažil někam utéci, telefonoval, resp. mačkaním tlačítek odmítal přijetí telefonních hovorů, a byl zkroutěný. Policistů se také ptal, co je paní poškozená. Proto soud uvedená zjištění shrnuje ta, že prokázáno bylo, že obžalovaný po nehodě vystoupil z vozidla, a po té, co zaslechl, že poškozená je nejspíše mrtvá, z místa nehody odešel, aniž by zavolal pomoc na lince 155 ani 158. Skutečnost, že pomoc poškozené v danou chvíli poskytovali jiní, je z hlediska zavinění obžalovaného nerozhodná, neboť právě on jako účastník, resp. dokonce viník, dopravní nehody byl primárně povinen zajišťovat pomoc poškozené. Jak již bylo výše naznačeno, považuje soud údajné spletení čísla nouzového volání ze strany obžalovaného za nevěrohodné a nepodstatné. Pokud totiž byl schopen volat rodinným příslušníkům, byl jistě schopen upamatovat se na

správné číslo rychlé záchranné služby. Podle názoru soudu se však obžalovaný v danou chvíli na místo uvedeného zaměřil na řešení vlastních pocitů neštěstí, místo aby řešil objektivní následky nehody.

Dobu smrti poškozené, rozsah zranění, jejich popis a mechanismus vzniku zjistil soud z pitevního protokolu a ze znaleckého posudku soudních znalců MUDr. Zdeňka Šenkýře a doc. MUDr. Františka Vorla, CSc., přičemž lze konstatovat, že závěry učiněné těmito znalci jsou v souladu se znalcem Ing. Drdou popsáním průběhem nehodového děje. Znaleckým posudkem znalce Ing. Gottwalda pak bylo vyloučeno ovlivnění poškozené [REDAKCE] v době nehody alkoholem nebo jinou návykovou látkou.

Další listinné důkazy pak bez pochybností objasnily pro účely rozhodování soudu osobní charakteristiku obžalovaného.

Obhajoba obžalovaného

Obhajoba obžalovaného v zásadě akceptovala závěry dokazování a nikterak nezpochybňovala fakt, že obžalovaný řídil pod vlivem alkoholu a způsobil dopravní nehodu, jejímž následkem byla smrt poškozené. Soustředila se na poukázání na možné spoluzavinění poškozené plynoucí jednak z jejího zdravotního stavu a jednak ze skutečnosti, že i ona mohla přejet do protisměru v souvislosti s odbočováním a na rozhodné popření zavinění v případě přechinu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 trestního zákoníku.

Obhajobu obžalovaného má však soud za vyvrácenou provedeným dokazováním, neboť je zřejmé, že poškozené nelze přičítat spoluzavinění na následcích jednání, která mají svůj původ v porušení ustanovení nejen právních předpisů o pravidlech silničního provozu, ale též ustavení trestního práva. Z dokazování je zřejmé, že obžalovaný nebyl v důsledku požití alkoholu schopen bezpečně ovládat motorové vozidlo, což vyplývá nejen z míry jeho ovlivnění alkoholem, ale i z dopravní nehody, jíž způsobil bezprostředně před v žalobě popisovaným jednáním dopravní nehodu, od níž ujel. Nadto ze záznamu kamerového systému městské policie z ulice Náchodská je patrné, že v době těsně před nehodou jel obžalovaný již ve středu vozovky, nikoli při pravém okraji, jak předpokládá zákon, a konec kamerového záběru pak dokládá, že vozidlo obžalovaného se pouhých několik metrů před střetem dostalo minimálně celým levým kolem za středovou čáru. S ohledem na závěry znalce, k jehož věrohodnosti se soud vyjádřil výše, a s přihlédnutím ke svědectví rodinných příslušníků poškozené, kteří ji popisují jako opatrnou a odpovědnou řidičku, která mimoto dbala i na důsledné dodržování dalších povinností (kontroly technické způsobilosti automobilu, zdravotní prohlídky) soud uzavírá, že nelze poškozené přičítat jakoukoli, byť omezenou, odpovědnost za vznik dopravní nehody.

Soud se rovněž neztotožnil s tvrzením, že léky užívané k léčbě nádorového onemocnění poškozené by měly vliv na její schopnost řídit automobil, neboť v tomto případě by měl její ošetřující lékař povinnost upozornit na tuto skutečnost příslušný správní orgán a tento by poškozené, nebyla-li by způsobilá řídit automobil v důsledku léčby, řidičské oprávnění odebral (§ 89a zákona č. 361/2000 Sb.). Lichá je i případná námitka nedostatečné pasivní bezpečnosti vozidla poškozené, neboť to bylo způsobilé pro provoz na pozemních komunikacích. K otázce pohybu vozidla poškozené, resp. k tomu zdali jela taktéž v protisměru, soud odkazuje na výše uvedené podrobné závěry soudu, kterými má soud obhajobu obžalovaného za vyvrácenou.

K tvrzení obhajoby ohledně absence zavinění v případě trestného činu dle § 151 trestního zákoníku, soud uvádí, že jak výše uvedeno neuvěřil tvrzení obžalovaného, že toho v důsledku šoku nebyl schopen, že se dovolal na telefonní číslo některého z kolegů ze zaměstnání, tato osoba by obžalovanému zcela jistě sdělila, že nehovoří s dispečinkem záchranné služby. Také je obtížně představitelné, že obžalovaný místo zamýšlených číslic 155, popř. 112, na telefonním přístroji zvolil číslice 580. Míra ovlivnění alkoholem v tomto případě nemůže být okolností, která by znemožňovala přičíst obžalovanému zavinění na výše popsaném trestném činu, zejména s ohledem na tvrzení svědků, kdy tito shodně vypovídají, že obžalovaný se jich ptal, jak je na tom řidič druhého vozu (svědek [REDAKCE]), či že jim nepřišel pod vlivem alkoholu (svědkyně [REDAKCE]). Nadto ze svědeckých výpovědí vyplývá, že obžalovaný telefonoval, opakovaně se vyptával na stav poškozené, avšak žádnou konkrétní aktivitu k zajištění odpovídající pomoci pro poškozenou nevyvinul, jak nepochybně dokládá záznam z hovorů dispečinku záchranné služby i linky tísňového volání policie. Aktivitu třetích osob pak nelze přičítat obžalovanému jako okolnost, která by jej zbavovala viny, což je plně v souladu s konstantní judikaturou věnující se této otázce (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu z 30. června 1967, 4 Tz 49/67, uveřejněný pod číslem 4/1969 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Zamítnutí důkazních návrhů

Nad rámec provedeného dokazování navrhovala obhajoba důkaz dosud nezpracovanými znaleckými posudky, a to jednak posudku Ing. Winklera k průběhu nehodového děje, a dále posudku MUDr. Elise k možnosti vyloučení způsobilosti poškozené k řízení motorového vozidla kvůli nádorovému onemocnění. Za tímto účelem obhajoba rovněž vyžadovala doplnění dokazování listinnými důkazy, konkrétně zdravotní dokumentací poškozené.

Pokud jde o doplnění dokazování k průběhu nehodového děje, má soud s ohledem na výše uvedené závěry, že opatřené důkazy umožňují učinit naprosto jasné závěry o vině obžalovaného. Jak je patrné i z odborného vyjádření Ing. Winklera bylo by další znalecké dokazování značně odvislé toliko od možností modulace střetu v počítačovém programu, což dle názoru soudu může stěžít dalších podstatných zjištění. Vzhledem k tomu, že soud má v dané věci za to, že ze žádného důkazu, nebylo zjištěno nic, co by signalizovalo spoluzavinění poškozené [REDAKCE] za dopravní nehodu, nelze než považovat i podrobné zkoumání jejího zdravotního stavu za účelem nastolení hypotetické možnosti ovlivnění jejích schopností nádorovým onemocněním rovněž za naprosto nadbytečné. S ohledem na to považoval soud všechny návrhy obhajoby na doplnění dokazování v naznačeném směru za nadbytečné, a proto je zamítl.

Právní hodnocení

Po právním posouzení jednání popsaného ve výroku rozsudku soud uzavírá, že obžalovaný jím naplnil znaky skutkové podstaty přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1, 2 trestního zákoníku, neboť jinému z nedbalosti způsobil smrt a čin spáchal proto, že porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona. K naplnění jednotlivých znaků skutkové podstaty soud konstatuje, že je nepochybné, že obžalovaný porušil důležité povinnosti uložené mu podle zákona, konkrétně podle zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, a to hned v několika ustanoveních. Nejzávažnější z těchto porušených povinností jsou obsaženy v ustanoveních § 5 odst. 2 písm. a) zákona o silničním provozu (obsahující absolutní zákaz řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky) a v § 11 odst. 1 zákona o silničním provozu (obsahující pravidlo jízdy v pravém jízdním pruhu). Je také na

místě uvést, že porušení kterékoli ze dvou výše citovaných povinností řidiče je způsobilé zapříčinit shodný následek jako v případě výše popsaného jednání. K zavinění pak soud uvádí, že lze dovodit tzv. vědomou nedbalost dle § 16 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku, neboť obžalovaný si musel být vědom porušení obou povinností, jakož i možných následků, které s sebou toto protiprávní jednání může přinést, avšak bez přiměřených důvodů spoléhal, že porušení nebo ohrožení zájmů chráněných trestním zákonem nezpůsobí.

V tomto bodě se lze i z výše uvedených důvodů oproti návrhu poškozených ztotožnit se závěry obžaloby v tom směru, že ačkoli porušení právních předpisů v dopravě ze strany obžalovaného bylo velice závažné, nelze dovodit, že se jedná o jejich hrubé porušení ve smyslu § 143 odst. 3 trestního zákoníku, a že by tedy byla na místě ještě přísnější právní kvalifikace jednání obžalovaného. Ohledně tohoto závěru soud odkazuje na konstantní doktrinní i judikurní závěry, podle kterých je hrubým porušením zákonů tak intenzivní porušení některé zákonné normy nebo norem, které má za dané situace zpravidla za následek způsobení smrti člověka, tedy vyvolává reálné nebezpečí, že dojde k smrtelnému následku předpokládanému v § 143 trestního zákoníku, přičemž však musí jít o podstatně závažnější porušení předpisů, než je porušení důležité povinnosti ve smyslu § 143 odst. 2 trestního zákoníku. Zejména se jedná o případy, při nichž je porušeno více různých norem příslušného dopravního předpisu (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 1509), tedy např. jízda v podnapilém stavu a nepřiměřenou rychlostí s vozidlem, u kterého nefungují brzdy (srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 11. 11. 1971, sp. zn. Tzv 27/71 uveřejněné pod číslem 13/1972 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), či jízda řidiče osobního motorového vozidla, který projížděl obcí nedovolenou a nepřiměřenou rychlostí, nesledoval dostatečně pozorně situaci v provozu na pozemní komunikaci, nezastavil vozidlo před přechodem pro chodce a neumožnil bezpečné přejití pozemní komunikace chodcům (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. ledna 2014, sp. zn. 7 Tdo 1356/2013, uveřejněné pod číslem 7/2015 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). S ohledem na uvedené lze dovozovat, že naplnění kvalifikačního znaku hrubého porušení zákonů, bude zpravidla vyžadovat porušení alespoň tří zákonných povinností, nikoli dvou jako v projednávaném případě, v němž nebylo prokázáno, že by obžalovaný při své jízdě krom shora uvedených porušení povinností řidiče ještě také výrazněji překročil povolenou rychlost.

Obžalovaný svým jednáním dále naplnil znaky skutkové podstaty přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle § 274 odst. 1, 2 písm. a) trestního zákoníku, neboť vykonával ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku a způsobil tímto činem dopravní nehodu. Jednání obžalovaného je v tomto případě jednáním úmyslným a soud nepochybuje o tom, že obžalovaný měl v úmyslu již z restauračního zařízení v [REDAKCE] jet domů automobilem. V tomto směru totiž nelze přehlédnout, že obžalovaný musel mít již při návštěvě restaurace při sobě prostředky k tomu, aby automobil řídil. Uvádí-li totiž obžalovaný, že se pohádal s otcem a v „hospodě v [REDAKCE] vypil asi 7 velkých panáků“, není soudu zřejmé, proč si do hospody v místě bydliště, do níž se šel opít, jak sám obžalovaný připustil, vzal s sebou klíčky od vozidla, které neměl v úmyslu řídit, zejména nacházela-li se restaurace, kam dle své výpovědi zamířil po hádce s otcem, v místě jeho bydliště. Nad rámec uvedeného lze dodat, že i bez způsobení smrtelné dopravní nehody při střetu s poškozenou [REDAKCE] by obžalovaný znaky skutkové podstaty tohoto přečinu naplnil již nárazem do vozidla poškozeného [REDAKCE]

V neposlední řadě obžalovaný naplnil též znaky skutkové podstaty přečinu neposkytnutí pomoci řidičem dopravního prostředku podle § 151 trestního zákoníku ve stadiu pokusu podle

§ 21 odst. 1 trestního zákoníku, neboť se dopustil jednání, které bezprostředně směřovalo k tomu, aby jako řidič dopravního prostředku po dopravní nehodě, na níž měl účast, neposkytl osobě, která při nehodě utrpěla újmu na zdraví, potřebnou pomoc, ač tak mohl učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, v úmyslu tento čin spáchat, avšak k jeho dokonání nedošlo. K naplnění znaků skutkové podstaty tohoto trestného činu soud uvádí, že obžalovaný byl nepochybně schopen zavolat na místo záchrannou službu i hasiče, neboť měl k dispozici mobilní telefon. Nelze také opominout, že obžalovaný z místa nehody odešel, aniž se jakkoli pokusil se zapojit do záchrany poškozené, byť jen asistencí osobám na místě přítomným. Soud tedy uzavírá, že i v tomto případě jsou nepochybně naplněny nejen znaky skutkové podstaty trestného činu, ale též zavinění, neboť obžalovaný si musel být vědom své povinnosti alespoň zavolat záchrannou službu a toto neučinil. Naopak se zjevně spoléhal na to, že tuto zavolají náhodní svědci dopravní nehody, což však nemohl předpokládat s jistotou, a ani mu nemohla být s potřebnou mírou jistoty známa skutečnost, že poškozená zemřela. Skutečnost, že následky dopravní nehody byly pro poškozenou fatální, se pak odrážejí v kvalifikaci tohoto trestného činu toliko jako pokusu, neboť k jeho dokonání nemohlo z objektivních příčin dojít.

Druh a výměra trestu

O druhu a výměře trestu soud rozhodoval podle zásad uvedených v ustanovení § 39 trestního zákoníku a posoudil existenci polehčujících a přitěžujících okolností, jak je definuje ustanovení § 41 a § 42 trestního zákoníku.

Obžalovanému polehčuje jeho dosavadní bezúhonnost, neboť je osobou dosud netrestanou a v posledních dvou letech nebyl ani přestupkově postihován. Částečně obžalovanému polehčuje také jeho doznání, ale jak už bylo výše zmíněno, jeho doznání je značně selektivní, a proto nemohlo mít jako polehčující okolnost závažnějšího dopadu. Naopak výrazně obžalovanému polehčuje jeho upřímně projevená lítost na následky jeho jednání, a konkrétně i skutečnost, že dokázal v celém rozsahu reflektovat dopady své neuváženosti a poškozeným přítomným při hlavním líčení se osobně a věrohodně omluvit, což ani při takto závažných proviněních nebývá obecným zvykem.

Pokud jde o přitěžující okolnosti, hodnotil soud v neprospěch obžalovaného jako nejzávažnější skutečnost, že se dopustil tří závažných přečinů. Vícenásobná trestná činnost obžalovaného spolu sice úzce souvisí, ale na zmíněné skutečnosti navazují další nepominutelné faktory ohledně způsobu spáchání projednávaných trestných činů, které signalizují, že obžalovaný svým chováním projevil neomluvitelnou absenci jakéhokoli respektu k ostatním účastníkům silničního provozu a jejich bezpečnosti. To se projevuje zejména ve skutečnosti, že obžalovaný měl několik příležitostí svého jednání před tragickým vyvrcholením jeho jízdy zanechat. Obžalovaný pod vlivem alkoholu jel již do Tábora, kde jízdu přerušil, avšak přesto v ní později pokračoval, ačkoli mohl např. přespat do druhého dne v hotelu [REDAKCE]u něhož se nacházel. Obžalovaný měl výraznou možnost zanechat jízdy po střetu s vozidlem Mercedes Benz a pokračovat v cestě domů např. vozidlem taxislužby, neboť to byl explicitní moment, který jasně ukazoval, že obžalovaný není schopen bezpečně ovládat vozidlo. Přese všechno obžalovaný v jízdě pokračoval a za několik minut způsobil fatální dopravní nehodu. Nelze také opominout ani jeho chování bezprostředně po spáchání trestného činu, kdy se sobecky zaměřil na řešení vlastních problémů, svých emocionálních výkyvů a hrozby dopadů trestné činnosti do jeho vlastního života, namísto toho, aby veškerou snahu zaměřil zmírnění následků svých chyb, tedy na pomoc člověku, se kterým se při nehodě střetl. S ohledem na skutečnost, že trestná činnost obžalovaného souvisí se silničním provozem, je

na místě v neprospěch obžalovaného přihlédnout i k tomu, že obžalovaný se v minulosti dopustil již čtyřikrát přestupkového jednání v silničním provozu, vždy se jednalo o nedodržení předepsané rychlosti, což signalizuje, že se jedná o nezodpovědného řidiče, který v projednávané věci neporušil dopravní předpisy poprvé. Ohledně osoby obžalovaného nemohl soud pominout rovněž otázku zneužívání alkoholických nápojů. Nutno v tomto směru konstatovat, že provedeným dokazováním nebylo zjištěno, že by obžalovaný byl pravidelným či jen nadměrným konzumentem alkoholu. Na druhou stranu však nelze obžalovanému uvěřit, že by se opíjel naprosto výjimečně, pokud měl v době nehody na sobě triko s nápisem ironicky glorifikujícím neustálou opilost. Jestliže obžalovaný chodil takto oblečen běžně do práce, kterýžto závěr časový sled událostí daného dne připouští, má soud za to, že pití alkoholu bylo pro obžalovaného mnohem běžnějším způsobem odreagování, než byl sám ochoten vypovědět. V kontextu celého případu i toto zdánlivě nepatrné zjištění získává pochmurně groteskní význam, neboť u kombinace obliby příliš rychlé jízdy a častější konzumace alkoholu je v podstatě jen otázkou času, kdy dojde v důsledku takových návyků k tragédii, jako je projednávaná dopravní nehoda.

S ohledem na vše uvedené soud uzavírá, že v případě obžalovaného není na místě uložení jiného než represivního druhu trestu, neboť uložení trestu mírnějšího by bylo v rozporu se zásadami pro ukládání trestů. Jakkoli je vždy na místě zabývat se alternativami k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, jak navrhovala obhajoba, neshledal soud v daném případě prostoru pro uložení jiného druhu trestu, aniž by zároveň nemusel konstatovat, že takový trest je i vzhledem k následkům jednání obžalovaného zjevně trestem nespravedlivým. Obžalovaný jednal velice lehkovážně, na hranici bezuzdné arogance, a nelze se ztotožnit se závěry obhajoby, že psychické rozpoložení obžalovaného po hádce s otcem je okolnost, která by obžalovanému měla polehčovat, ba naopak. Hádka s otcem, jakkoli měla na obžalovaného jistě vliv a jakkoli byla patrně důvodem pro požití alkoholických nápojů, nemůže odůvodnit skutečnost, že obžalovaný pod vlivem této návykové látky řídil i po několika hodinách motorové vozidlo a způsobil nehodu, která stála život poškozenou. Ze všech uvedených důvodů soud uložil v souladu s návrhem státní zástupkyně obžalovanému trest odnětí svobody vyměřený těsně nad jednou polovinou rozhodné trestní sazby, tedy v trvání 45 měsíců nepodmíněně. Ve výměře trestu se odrazil vyšší počet výše zmíněných přitěžujících okolností, ovšem především pro zohlednění lítosti obžalovaného neukládal soud trest ještě výrazněji vyměřený, ačkoli by ostatní okolnosti případu i takový závěr připouštěly. Polehčující okolnosti na straně obžalovaného byly rovněž zohledněny v rozhodnutí soudu o typu věznice, v níž obžalovaný trest vykoná. V souladu se zákonnými kritérii totiž dospěl soud k závěru, že nápravě pachatele je v daném případě plně dostačující mírnější režim věznice s dohledem, neboť obžalovaný si dopady své trestné činnosti zřetelně uvědomuje, nehrozí tedy její opakování, dosud nebyl ve výkonu trestu a v tomto typu věznice také obžalovaný lépe získá pracovní uplatnění, což může přispět k odstranění dopadů své trestné činnosti.

Vedle toho soud obžalovanému uložil také trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel všeho druhu na dobu šesti let, neboť je na místě obžalovaného vyloučit z účasti v silničním provozu, což charakter spáchané trestné činnosti odůvodňuje více než dostatečně. Ve výměře trestu se pak odrazil zejména charakter porušených povinností, jakož i možné následky takového protiprávního jednání, a na druhé straně rovněž tvrzení obžalovaného, podle kterého od nehody vozidlo neřídil, které vzal soud vážně, a považoval proto za odpovídající v souladu s návrhem obžaloby trest zákazu činnosti ve výměře šesti let.

Náhrada nemajetkové újmy

V adhezním řízení se svými nároky na náhradu nemajetkové újmy připojili jako poškození pozůstalí příbuzní zemřelé [REDAKCE] Manžel poškozené, [REDAKCE] požadoval zaplacení částky 2.000.000 Kč. Děti poškozené, [REDAKCE] a [REDAKCE] nárokovali pro každého z nich zaplacení částky 1.000.000 Kč. Vnoučata poškozené [REDAKCE], [REDAKCE] a [REDAKCE] pak shodně požadovali náhradu ve výši 500.000 Kč pro každého z nich. Nároky byly odůvodněny podrobně rozvedeným poukazem na utrpení poškozených, které bylo vyvoláno tragickou ztrátou blízké osoby, a to zejména v oblasti citového a rodinného života. Pokud pak jde o poškozenými uplatněný postup pro stanovení odpovídající částky náhrady nemajetkové újmy s prioritním odkazem na metodiku Nejvyššího soudu pro odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, podotýká soud, že tento způsob není odůvodněný. Zmíněná metodika je využitelná toliko právě pro odškodňování těchto dvou druhů nemajetkové újmy, a nelze tedy její principy zásadě přenášet na odškodňování jiných druhů nemajetkové újmy. Soud proto poškozeným navrhovanou metodu pro zjištění adekvátní výše odškodnění využít nemohl, byť se v jednom bodě zmíněnou metodikou částečně rovněž inspiroval.

Podle ustanovení § 2959 zákona č. 89/2012, občanského zákoníku (dále jen „občanského zákoníku“), při usmrcení nebo zvlášť závažném ublížení na zdraví odčiní škůdce duševní útrapy manželů, rodičů, dítěti nebo jiné osobě blízké peněžitou náhradou vyvažující plně jejich utrpení. Nelze-li výši náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.

S ohledem na znění nové zákonné úpravy tak je nepochybné, že je zcela na místě poškozeným přiznat finanční odškodnění jako náhradu nemajetkové újmy způsobené jejich duševním utrpením. Otázkou, již se soud musel zabývat, pak je výše přiměřené náhrady. Soud má přitom za prakticky nedostižitelnou metu nastavenou zákonodárcem, tedy finanční náhradou plně odškodnit duševní utrpení blízkých pozůstalých. Rozhodoval proto v daném případě o výši náhrady podle zásad slušnosti. Při stanovení těchto zásad soud pak nevytvářel zcela nový náhled na danou problematiku, ale v podstatě vycházel z kritérií, které při rozhodování o přiznání náhrady nemajetkové újmy v minulosti stanovila rozsáhlá judikatura Nejvyššího soudu v obdobných případech, a to samozřejmě při vědomí toho, že stejně jako v minulosti každý případ vyžaduje samostatné posouzení a základy pro stanovení relutární náhrady mohou i v současnosti vycházet jen z ustanovení § 2959 občanského zákoníku (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2011, 30 Cdo 4380/2009). I když se určení výše náhrady nemajetkové újmy stává předmětem volného uvážení soudu, soud totiž musí v každém jednotlivém případě vycházet z úplného skutkového stavu a v tomto rámci se opírat o zcela konkrétní a přezkoumatelná hlediska (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 4. 11. 2009, sp. zn. 30 Cdo 1578/2009).

Soud proto v daném případě posuzoval jako konkrétní a přezkoumatelná hlediska následující dopady trestného činu obžalovaného do duševní sféry poškozených. Soud se v první řadě zabýval zcela objektivním kritériem, a to **závažností výše popsané události a okolnostmi, za nichž k ní došlo** (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 9. 2012, sp. zn. 30 Cdo 83/2011). V tomto směru pak bylo výše uvedenými důkazy prokázáno, že závažnost události byla objektivně ta nejvyšší, neboť došlo k tragické ztrátě lidského života, a to za okolností, při nichž lze tuto ztrátu označit za výjimečně trýznivou a zcela zbytečnou. Byla totiž způsobena nejenom nedbalostí obžalovaného při dodržování dopravních předpisů a zásad správného řízení vozidla, tedy obyčejnou řidičskou chybou, ale v důsledku naprosto

nepochopitelně nezodpovědného selhání obžalovaného v přístupu k užívání alkoholu a následnému řízení pod jeho vlivem, přičemž poškozená sama se na vzniku nehody nijak nepodílela.

Dále pak soud hodnotil jako podstatný aspekt z hlediska výše stanovené náhrady **okolnosti na straně na straně poškozené zemřelé a poškozených pozůstalých** (intenzita vztahu poškozených pozůstalých se zemřelým, věk zemřelého a pozůstalých a otázku hmotné závislosti pozůstalých na zemřelém (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2008, sp. zn. 30 Cdo 2545/2008). V tomto směru pak měl soud výpovědi [redacted] a dále i důkazy listinnými (vyjádřeními poškozených a listinami ohledně aktivit poškozené [redacted]) za prokázané, že duševní útrapy poškozených pozůstalých jsou v daném případě velmi závažné. Z výpovědí i prohlášení poškozených jednoznačně vyplývá, že všichni pozůstalí měli se zemřelou velmi blízký a harmonický vztah. Poškozená [redacted] byla svými příbuznými v naprosté shodě vykreslena jako na svůj věk osoba mimořádně aktivní a důležitá pro celou rodinu, neboť právě skrze ni byla celá rozvětvená rodina, jejíž členové žijí i na několika místech v zahraničí, propojována. Její neobyčejnou aktivitu dokládají i listiny (viz čl. 236-240) o rozsahu jejích zájmů a zdatností. Na druhou stranu bylo nutno při rozhodování soudu zohlednit relativně vysoký věk poškozené (nar. 1936), jakož i její aktuálně ne zcela příznivý zdravotní stav, neboť v létě 2014 jí bylo diagnostikováno nádorové onemocnění. Přestože všichni příbuzní shodně popisovali, že poškozená s nemocí velmi statečně bojovala a všichni měli pevnou naději na její uzdravení, jsou tyto dvě skutečnosti důvodem pro závěr, že příbuzní museli být alespoň částečně připraveni na její odchod. Intenzita vztahu se pak samozřejmě lišila u jednotlivých členů rodiny s ohledem na stupeň příbuznosti, přičemž i na posouzení míry zásahu do práv pozůstalých má jejich věk. Dále lze konstatovat, že vzhledem ke svému věku a stupni příbuzenského vztahu, byli všichni pozůstalí, ovšem kromě [redacted], na pozůstalé hmotně nezávislí, a měli de facto vlastní život nesvázaný přímo se zemřelou. Manžel zemřelé [redacted] byl naopak zjevně na zemřelou zcela odkázan. S ohledem na uvedené lze konstatovat, že právě jeho tragická událost postihla evidentně nejvíce. Jeho život se dle výpovědí svědků [redacted] a [redacted] jakož i ostatních prohlášení, de facto zhroutil, což zprostředkovaně nejvíce zasáhlo právě jmenované svědky, kteří jsou zároveň i dětmi [redacted]. Pokud jde o vnoučata, vnímal soud zřetelné rozdíly mezi vztahem [redacted] se zemřelou, neboť ten je věkově blíže k dětem poškozené [redacted] než k ostatním jejím vnoučatům, na druhou stranu právě ten žije v současnosti v největší vzdálenosti. Další zjevný rozdíl je dán výrazným věkovým odstupem nízkým věkem, jejíž prožívání ztráty babičky je vzhledem k jejímu věku samozřejmě diametrálně odlišné od útrap ostatních poškozených vnoučat.

Konečně pak soud hodnotil jako další rozhodný aspekt pro stanovení výše náhrady nemajetkové újmy **okolnosti na straně na straně obžalovaného** (rovněž srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2008, sp. zn. 30 Cdo 2545/2008). Za ty lze považovat míru jeho zavinění, postoj obžalovaného k celé události, dopad události do sféry obžalovaného a jeho majetkové poměry. V tomto směru má soud za prokázané, že jak výše uvedeno k nehodě došlo výlučným zaviněním obžalovaného a poškozená zemřelá se na vzniku nehodě a jejím následku nijak nepříčinila. Postoj obžalovaného po nehodě byl negativně zhodnocen již výše, a proto lze na tomto místě odkázat na odůvodnění ukládaného trestu. Ve prospěch obžalovaného naopak i na tomto místě byl příznivě hodnocen způsob omluvy a projevu lítosti vůči poškozeným. Obžalovaný pak objektivně nehodnou sám nijak zasažen nebyl, neboť nedošlo ani ke zranění jeho osoby. Majetkové poměry obžalovaného jsou sice v tuto chvíli alespoň formálně nevysoké a obžalovaný deklaroval, že je prakticky bez příjmu, avšak

vzhledem k tomu, že se nehoda stala v silničním provozu, tato otázka postrádá relevanci. Podle § 6 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb. se totiž pojištění odpovědnosti za provoz motorového vozidla vztahuje na každou osobu, která je povinna nahradit újmu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě. Podle odst. 2 písm. a) tohoto ustanovení má pojištěný právo, aby pojistitel za něj uhradil v rozsahu a ve výši podle občanského zákoníku poškozenému mimo jiné způsobenou újmu vzniklou ublížením na zdraví nebo usmrcením. Vozidlo řízené obžalovaným přitom v dané věci bylo pojištěno, a příslušná pojišťovna by tedy měla za obžalovaného nést tíhu vyplacené náhrady nemajetkové újmy. Vzhledem ke skutečnosti, že majetkové poměry škůdce mají význam prioritně kvůli dobytosti pohledávky poškozených, je bez významu i skutečnost, že povinnost vyplatit náhradu nemajetkové újmy s nejvyšší pravděpodobností nakonec postihne i samotného obžalovaného v důsledku regresního nároku pojistitele, který má podle § 10 odst. 1 písm. a) zákona č. 168/1999 Sb. proti pojištěnému právo na náhradu toho, co za něho plnil, jestliže prokáže, že pojištěný porušil základní povinnost týkající se provozu na pozemních komunikacích a toto porušení bylo v příčinné souvislosti se vznikem újmy, kterou je pojištěný povinen nahradit. Za porušení základních povinností při provozu vozidla na pozemních komunikacích se však pro účely tohoto zákona podle taxativního výčtu v odst. 2 téhož ustanovení rozumí provozování vozidla, které svojí konstrukcí nebo technickým stavem neodpovídá požadavkům bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, obsluhujících osob, přepravovaných osob a věcí, provozování vozidla, jehož technická způsobilost k provozu vozidla nebyla schválena, řízení vozidla osobou, která není držitelem příslušného řidičského oprávnění, s výjimkou řízení vozidla osobou, která se učí vozidlo řídit nebo skládá zkoušku z řízení vozidla, a to vždy pouze pod dohledem oprávněného učitele nebo řidiče cvičitele individuálního výcviku, řízení vozidla osobou, které byl uložen zákaz činnosti řídit vozidlo, v době tohoto zákazu, řízení vozidla osobou, která při řízení vozidla byla pod vlivem alkoholu, omamné nebo psychotropní látky nebo léku označeného zákazem řídit motorové vozidlo a předání řízení vozidla osobě uvedené výše. Vzhledem k argumentaci obhajoby soud připomíná, že uložení povinnosti vyplatit náhradu nemajetkové újmy nemůže být vnímáno jako druh trestu pro obžalovaného. Trestem by pochopitelně byl jen uložený trest peněžitý, který by po uhrazení připadl státu, zatímco v tomto případě se jedná o odškodnění újmy soukromým osobám, které byly na svých právech postiženy jednáním obžalovaného.

Pouze okrajově pak soud zohlednil morální zadostiučinění ve formě právního postihu obžalovaného výše uvedenými tresty. Tento faktor totiž podle nové právní úpravy není stejně významnou okolností jako dříve, neboť v současné právní úpravě není stanoveno, že nárok na náhradu nemajetkové újmy v penězích může být přiznán teprve za situace, pokud by nebylo morální zadostiučinění dostatečné, ale naopak je relutární náhrada ex lege předpokládána.

Pokud by se nehoda odehrála za účinnosti předchozí právní úpravy, soud by při stanovení výše náhrady pozůstalým (manželovi a dětem) vycházel z ustanovení § 444 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb. a následně přiznával i náhradu nemajetkové újmy. Dosavadní rozhodovací praxe soudů v oblasti přiznávání nároku na náhradu škody a nemajetkové újmy v obdobných případech do roku 2004 (kdy byla do občanského zákoníku včleněna ustanovení o pevně stanovené výši náhrady škody pro poškozené pozůstalé) byla taková, že soudy přiznávaly přibližně náhrady v řádek stovek tisíců nejčastěji v rozmezí 200.000 Kč až 300.000 Kč¹. Pouze výjimečně byly přiznávány desetitisícové náhrady², stejně tak výjimečně

¹ srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 30 Cdo 1627/2005, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2006, sp. zn. 30 Cdo 1286/2005, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 10. 7. 2008, sp. zn. 30 Cdo 2545/2008, rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 23. 2. 2005, sp. zn. 1 Co 87/2004, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 7. 2010, sp. zn. 1 Co 146/2010, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29.

byly přiznávány náhrady ve výši od 500.000 Kč do 1.000.000 Kč³. Po roce 2004 došlo navýšení celkových náhrad, neboť nejbližším příbuzným byla přiznávaná náhrada škody podle § 444 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., a vedle toho též náhrada nemajetkové újmy. Celková výše náhrad tak až do roku 2013 dosahovala částek v rozmezí 300.000 Kč až 700.000 Kč, a to i v případě, kdy citované ustanovení občanského zákoníku ještě nebylo aplikovatelné přímo⁴. Celková výše této náhrady podle dřívější právní úpravy by se podle názoru soudu na základě výše rozebraných kritérií pohybovala okolo částky 500.000 Kč u manžela zemřelé, jakožto osoby nejvíce zasažené následkem jednání obžalovaného, a mezi 350.000 Kč až 400.000 Kč, podle míry zásahu u dětí zemřelé. Vnoučata za minulé právní úpravy nebyla mezi oprávněnými na náhradu škody dle § 444 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., pouze naprosto výjimečně jim byly přiznávány desetitisícové částky na náhradě nemajetkové újmy. § 444 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb., proto má soud za to, že by se dřívější výše náhrady u poškozených vnoučat v daném případě pohybovala mezi 25.000 Kč – 75.000 Kč. Náhradu duševních útrap v této výši však soud považuje za zcela neadekvátní, a tedy i v rozporu se zásadami slušnosti. Kromě již zmíněné tendence k postupnému navyšování přiznávaných náhrad lze pro podporu právě uvedeného závěru uvést následující argumenty. Z důvodové zprávy k novému občanskému zákoníku vyplývá, že nová úprava má zajistit mimo jiné i přiměřenější stanovování výše náhrady pozůstalým. V nedávno zveřejněné pečlivě zpracované metodice Nejvyššího soudu pro odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění pak lze zjistit, že kromě preciznějších pravidel pro zvyšování náhrad v těchto případech Nejvyšší soud považuje za odpovídající zvýšení dosavadní hodnoty bodu v bodovém systému stanovení bolestného na dvojnásobek. Uvedené závěry soudu pak podtrhuje aktuální praxe soudů při posuzování obdobných případů, podle níž přiznávání dvojnásobku částky stanovené podle předchozí úpravy zákonem nelze považovat přemrštěné⁵. Soud měl proto v daném případě za to, že je spravedlivé přiznat jako odpovídající náhrady přibližně dvojnásobek částek, které by poškozeným náležely podle dřívější právní úpravy.

S ohledem na vše uvedené lze konstatovat, že poškození pozůstalí měli se zemřelou nadstandardně dobré vztahy, a proto je také tragická událost z různých příčin mimořádně

3. 2011, sp. zn. 1 Co 303/2010, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 3. 2011, sp. zn. 1 Co 265/2006, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 12. 3. 2013, sp. zn. 1 Co 16/2009, či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 24. 8. 2009, sp. zn. 36 C 193/2008

² srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 1. 2009, sp. zn. 1 Co 301/2008, rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 15. 12. 2009, sp. zn. 1 Co 183/2009 (ve spojení s rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2012, sp. zn. 30 Cdo 476/2011), či rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 10. 2012, sp. zn. 1 Co 78/2011

³ srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15. 1. 2013, sp. zn. 3 Co 49/2012 a rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 29. 6. 2006, sp. zn. 24 C 15/2005

⁴ srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 2. 2. 2005, sp. zn. 1 Co 47/2004, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 18. 5. 2010, sp. zn. 1 Co 399/2009, rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 10. 4. 2009, sp. zn. 34 C 94/2005 (ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 11. 5. 2010, sp. zn. 1 Co 396/2009, a usnesením Nejvyššího soudu ze dne 31. 8. 2012, sp. zn. 30 Cdo 4083/2010), rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 16. 12. 2011, sp. zn. 24 C 123/2011, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 17. 3. 2009, sp. zn. 1 Co 415/2008, rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 24. 3. 2010, sp. zn. 1 Co 284/2009, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 4. 2010, sp. zn. 1 Co 349/2009, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 4. 2010, sp. zn. 1 Co 384/2009, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21. 8. 2012, sp. zn. 1 Co 101/2012, rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 3. 2013, sp. zn. 1 Co 336/2012, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 6. 2009, sp. zn. 23 C 220/2008, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 4. 12. 2009, sp. zn. 23 C 231/2009, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 6. 2010, sp. zn. 23 C 172/2009, rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 19. 8. 2011, sp. zn. 24 C 39/2009

⁵ srov. rozsudek Okresního soudu v Prostějově ze dne 18. 9. 2014, sp. zn. 2 T 149/2014, rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 12. 2014, sp. zn. 9 To 358/2014, či rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 19. 2. 2015, sp. zn. 4 to 25/2015.

citelně zasáhla. Soud má proto v daném případě za to, že požadavky poškozených pozůstalých na přiznání náhrady nemajetkové újmy lze považovat za minimálně částečně oprávněné. Mezi jednotlivými nároky poškozených je samozřejmě nutno diferencovat. Ačkoli pak subjektivně mohou poškození vnímat ztrátu jako tíživější, než ji hodnotil soud, dospěl soud k závěru, že jejich nárokům vzhledem ke všemu výše uvedenému nelze z objektivních důvodů vyhovět zcela. Tento závěr soudu nejvíce ovlivnil věk a zdravotní stav poškozené [REDAKCE] zatímco ostatní zjištěné skutečnosti vedly k přiznání i tak částek ne zcela zanedbatelných.

Soud proto s ohledem na vše uvedené považuje v případě manžela poškozeného manžela zemřelé, [REDAKCE] částku 1.000.000 Kč za částku odpovídající slušné náhradě tomuto poškozenému, a to proto, že jeho celá událost jak výše popsáno postihla nejvíce. Částku 800.000 Kč pak měl soud za přiměřenou u dětí poškozené [REDAKCE] z druhého manželství, neboť je nehoda zprostředkovaně zasáhla i náhlou nutností starat se o nemohoucího otce. Tuto péči nesla zjevně nejvíce poškozená [REDAKCE] na druhou stranu poškozený [REDAKCE] kvůli návštěvám otce pravidelně překonává značné vzdálenosti, proto jim oběma přiznal shodnou částku. Poškozený [REDAKCE] je nejstarším synem zemřelé, a měl od ní nejmenší časový odstup, což zakládá závěr o určité mimořádnosti jeho vztahu se zemřelou. Na druhou stranu se jej přímo nedotýká dopad do života [REDAKCE]. Z těchto důvodů měl soud za důvodné přiznat poškozenému nižší odškodnění než ostatním dětem zemřelé, avšak rozdíl nebylo na místě činit nijak velký, proto byla poškozenému přiznána částka 700.000 Kč. Z vnučat měl jak již zmíněno k zemřelé nejbližší [REDAKCE] jeho vztah se blížil i dle jeho vlastního vyjádření vztahu synovskému, na druhou stranu v současnosti žije ve Skotsku, což blízkost vztahu se zemřelou v poslední době nepochybně ovlivnilo. [REDAKCE] a [REDAKCE] měli k [REDAKCE] velmi dobrý, avšak v rámci průměru náhledem soudu obvyklý, vnučkový vztah lidí, kterým je něco přes dvacet let. [REDAKCE] k poškozené měla věkově nejdále a i její bydliště bylo od bydliště zemřelé relativně daleko, byť nepochybně i zde byl mezi babičkou a vnučkou jako u ostatních příbuzných vztah velmi dobrý, což zakládá důvod pro přiznání alespoň minimální náhrady. S ohledem na vše uvedené hodnotil soud nároky poškozených vnučat jako oprávněné do výše 150.000 Kč u [REDAKCE] kterému bylo na místě přiznat náhradu nejvyšší, dále do výše 100.000 Kč u sourozenců [REDAKCE] a [REDAKCE] a konečně do výše 50.000 Kč u [REDAKCE]. Ohledně částek převyšujících přiznanou náhradu na nemajetkovou újmu pak byli všichni poškození odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních.

Naprostým závěrem lze dodat, že ohledně postulátu, dle kterého přiznaná náhrada nemajetkové újmy ve výši celkem 3.800.000 Kč pro poškozené pozůstalé není zjevně nepřiměřená lze poukázat i na další skutečnosti. Kromě některých soudních rozsudků zmíněných v návrhu poškozených, jakož i v poznámce č. 5 k jednomu z předchozích odstavců, lze poukázat na to, že v minulém roce byla zveřejněna zpráva Ministerstva obrany ČR, podle které rodiny padlých vojáků v Afghánistánu budou odškodněny až do výše 2.000.000 Kč na jednoho pozůstalého⁶. Konečně pak nelze přehlédnout i to, že limity povinného ručení dle zákona č. 168/1999 Sb. stanovuje zákon na minimálně 35.000.000 Kč, přičemž dnes je pojištění běžně sjednáváno ze strany pojišťoven na násobně vyšší částky. Všechny tyto informace soud uvádí zejména pro to, aby bylo zřejmé, že i předpoklady

⁶ viz http://zpravy.idnes.cz/stat-zleps-i-peci-o-vojaky-a-jejich-rodiny-fpd-/domaci.aspx?c=A140722_223710_domaci_zt#utm_source=sph.idnes&utm_medium=richtext&utm_content=to
p6

zákonodárce a obecné vnímání veřejnosti v současnosti tendují k vyššímu hodnocení ztráty blízkého člověka. Soud proto v daném případě svým rozhodnutím nevybočil z mezí zásad slušnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **přípustné odvolání do osmi dnů** od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Táboře ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci
- d) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho zákonný zástupce a obhájce.

Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně odůvodněno, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda ho podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného.

Právo podat odvolání nepřísluší tomu, kdo se ho výslovně vzdal. Odvolání je nutno podat ve **třech** vyhotoveních.

V Táboře dne 17. března 2015

Za správnost vyhotovení:
Stanislava Basíková

Mgr. Ondřej Kubů v. r.
předseda senátu

Toto rozhodnutí nabylo ve výroku o vině a trestu právní moci dne 01.07.2015, změna ve výrocích o náhradě nemajetkové újmy, učiněných podle § 228 odst. 1 tr. řádu a § 229 odst. 2 tr. řádu viz rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích - pobočka Tábor ze dne 01.07.2015, č.j. 14 To 136/2015 - 385. Připojení doložky provedla Petra Čabáková dne 22.07.2015.